

## Abstrakt

Dizertační práce vychází z postsekularizační teze, která zdůrazňuje vzrůstající roli náboženství v současné společnosti. Náboženství je v postmoderním období chápáno nejen jako objektivní pravda, ale i jako individuální zkušenost člověka. V souvislosti se společenskými změnami se hovoří o nových geografiích náboženství, které do diskuze o projevech náboženství v prostoru zahrnují i individualitu člověka a místa mimo „oficiálně sakrální“ prostor.

Ke studiu náboženství jako individuální zkušenosti může významně přispět feministická perspektiva, která umožňuje zahrnutí osobních prožitků, zkušeností a emocí člověka a výzkum na úrovni každodennosti. Práce v teoretické rovině práce přispívá k aktuálnímu směřování geografii náboženství, které propojuje s feministickými přístupy. Feministické přístupy rozvíjejí zejména témata hierarchie, ženské zkušenosti, každodennosti, emocionality a tělesnosti, a přispívají tak k výzkumu náboženství v postsekulárním kontextu. V empirické rovině je cílem práce posoudit, jak je utvářeno sakrální místo a jak náboženství formuje každodenní zkušenost žen. Práce tak usiluje o obohacení české kulturní geografie o další prvek formování prostoru v podobě náboženského prožívání. Metodologický rámec práce využívá potenciálu kombinace kvantitativních a kvalitativních metod a participativního přístupu, jež umožňují nahlížet na studovanou problematiku z obecného pohledu i z pohledu individuálního prožívání participujících žen, a umožňují tak extenzivní i intenzivní výzkum dané problematiky.

Dizertační práce je rozdělena do dvou částí. První část tvoří teoretická a metodologická diskuze, ve které je představen vývoj chápání náboženství s důrazem na postmoderní společnost, současný výzkum geografii náboženství ve světovém i českém kontextu, a jsou definována a diskutována témata, která přinášejí feministické přístupy do studia náboženství a prostoru. Na teoretické zářmování navazuje diskuze vhodných metodologických přístupů ke studiu představeného konceptu a seznámení s metodologickým rámcem práce. Obecná východiska jsou dokumentována v souboru pěti vybraných studií, tvořících druhou část práce. Vybrané články přispívají k tématu teoreticky i empiricky formou analýzy prožívání náboženství a spirituality na makroregionální, lokální i osobní úrovni. Články se zaměřují na projevy náboženství zejména ve dvou oblastech: v hierarchickém uspořádání společnosti a v prostorových vztazích sakrálna a sekulárna. Důraz je kladen na náboženství žité a prožívané z pohledu participujících žen.

Ze závěru práce vyplývá, že náboženství významně přispívá k utváření ženské každodenní zkušenosti. Ženy prostřednictvím tělesných a emocionálních duchovních prožitků utvářejí a přetvářejí svůj každodenní prostor. Sakrální místa tak vznikají i v prostoru, který může být charakterizován jako sekulární. Žité každodenní náboženství je rozmanitým fenoménem, který formuje prostor bez ohledu na hranice sakrálna a sekulárna.

**Klíčová slova:** náboženství, spiritualita, feministické přístupy, geografie náboženství, postsekularizace, sakrální místo, každodennost, ženy